

УДК 373.2.091.33-027.22:738

Тамара Андрєсва, Анастасія Фастовець

ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИРОБАМИ ДИБИНЕЦЬКИХ МАЙСТРІВ У ГРІ

У статті розглядаються питання ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з виробами дибинецьких майстрів у грі, адже знайомити дітей з історичним минулим України та розвивати інтерес до минушини та промислів своїх предків потрібно починати з дошкільного віку. Дошкільний період є сприятливим і найважливішим етапом як у розвитку пізнавальних здібностей, так і у вихованні естетичних почуттів дитини та працьовитості. Особливо важливо формувати в дітей дошкільного віку любові до рідного краю та почуття гордості за своїх майстрів – односельців, які займалися одним із народних промислів Богуславищини.

Актуальність та розгляд даного питання полягає в тому, щоб дитина, яка живе в цій місцевості, мала знання про особливості побуту та культури попередніх поколінь, адже саме в дошкільному дитинстві дитина набуває знань про пам'ятки національної історії України та народні ремесла, які потім деталізуються у шкільному віці. Кожен регіон України має свої характерні особливості.

У системі навчання і виховання дошкільників активно використовуються дидактичні – навчальні ігри, які максимально розвивають інтелектуальний потенціал у пізнанні світу і себе, спостережливість, уяву, пам'ять, мислення, мовлення, сенсорні орієнтації дітей у розмірах, формах, кольорах. Дидактична гра спрямована на формування в дитини потреби у знаннях, активного інтересу до того, що може стати їх новим джерелом, а саме: до виробів народних майстрів, удосконалення пізнавальних умінь і навичок. Під час ігор із предметами та іграшками з дибинецької глини діти ознайомлюються з їх властивостями та ознаками, порівнюють, класифікують їх. Автори пропонують систему дидактичних ігор та вправ для ознайомлення дітей із глиняними виробами.

Ключові слова: *кераміка, народні ремесла, вироби дибинецьких майстрів, глиняний посуд, дидактична гра.*

В статье рассматриваются вопросы ознакомления детей старшего дошкольного возраста с изделиями дыбинецких мастеров в игре, ведь знакомить детей с историческим прошлым Украины и развивать интерес к прошлому и промыслов своих предков нужно начинать с дошкольного возраста. Дошкольный период является благоприятным и важнейшим этапом как в развитии познавательных способностей, так и в воспитании эстетических чувств ребенка и трудолюбия. Особенно важно формировать у детей дошкольного возраста любви к родному краю и чувство гордости за своих мастеров-односельчан, которые занимались одним из народных промыслов Богуславищины.

Актуальность и рассмотрение данного вопроса заключается в том, чтобы ребенок, живущий в этой местности, имел знания об особенностях быта и культуры предыдущих поколений, ведь именно в дошкольном детстве ребенок приобретает знания о памятниках национальной истории Украины и народные ремесла, которые затем детализируются в школьном возрасте. Каждый регион Украины имеет свои характерные особенности.

В системе обучения и воспитания дошкольников активно используются дидактические - обучающие игры, они максимально развивают интеллектуальный потенциал в познании мира и себя, наблюдательность, воображение, память, мышление, речь, сенсорные ориентации детей в размерах, формах, цветах. Дидактическая игра направлена на формирование у ребенка потребности в знаниях, активного интереса к тому, что может стать их новым источником, а именно: к изделиям народных мастеров, совершенствование познавательных умений и навыков. Во время игр с предметами и игрушками с дыбинецкой глины дети знакомятся с их свойствами и признаками, сравнивают, классифицируют их. Авторы предлагают систему дидактических игр и упражнений для ознакомления детей с глиняными изделиями.

Ключевые слова: *керамика, народные ремесла, изделия дыбинецких мастеров, глиняная посуда, дидактическая игра.*

The article examines the questions of the exploring senior preschool children with products of dybynetskyh artists in the game, as to explore children with the historical past of Ukraine and develop interest to the past and craft of their ancestors should begin with preschool children. Pre-school period is favorable and the most important step in the development of both cognitive abilities and in the education of the child aesthetic sense and hard work. It is particularly important to form in preschoolers to love their land and pride for their masters – fellow villagers, who were engaged in one of folk crafts Bohuslavschynty.

The relevance and consideration of the matter is that a child who lives in this area has knowledge about the peculiarities of life and culture of previous generations, as exactly in pre-school the child acquires knowledge about the history of Ukraine national monuments and crafts, which are then detailed in school age. Each region of Ukraine has its own characteristics.

The system of training and education of preschool children are actively used didactic educational games that most developing intellectual potential in knowledge of the world and themselves, observation, imagination, memory, thinking, speech, sensory orientation children in sizes, shapes, colors. Didactic game – aimed at forming a child's need for knowledge, an active interest in what could be their new source, namely the products of craftsmen, improving cognitive skills. During the games with objects and toys from dybynetskyi clay children are acquainting with their properties and features, compare, classify them. The authors propose a system of didactic games and exercises to familiarize children with pottery.

So for the caregiver outcome of the game is the level of assimilation of knowledge children, their success in mental activity, establishing harmonious relations, learning and enriching vocabulary children. Therefore, as the main line of work with children preschool age to educate with products dybynetskyh masters, we highlight the use of games. The game is a valuable tool acquaintance of children with fine work. During the games it develops and enriches their vocabulary skills assigned to build grammatically correct sentences and memorize many new words denoting names clay products.

Key words: *ceramics, folk crafts, products of dybynetskyi artists, pottery, didactic game.*

Постановка проблеми і актуальність дослідження. Знайомити дітей з історичним минулим України та розвивати інтерес до минувшини, промислів своїх предків потрібно починати з дошкільного віку, це є важливою передумовою для подальшого їх усебічного розвитку та пізнання рідного краю, виховання гордості за свою країну.

Актуальність даного питання полягає в тому, щоб дитина, яка живе в даній місцевості, мала знання про особливості побуту та культури попередніх поколінь, адже саме в дошкільному дитинстві, дитина набуває знань про пам'ятки національної історії України та народні ремесла, які потім деталізуються у шкільному віці. Кожен регіон України має свої характерні особливості. Діючі програми навчання та виховання дітей дошкільного віку рекомендують знайомити дітей із глиняними іграшками: опішнянськими, косівськими, димківськими, філімонівськими та яворівськими, петриківськими, богородськими, вологодськими дерев'яними іграшками. Надзвичайно цікавими є також іграшки та глиняні вироби дибинецьких майстрів.

Тому особливо важливо формувати в дітей дошкільного віку любов до рідного краю та почуття гордості за своїх майстрів-односельців, які займалися одним із народних промислів Богуславщини. Дошкільний період є сприятливим і найважливішим етапом як у розвитку пізнавальних здібностей, так і у вихованні естетичних почуттів дитини та працьовитості.

Дорослі також повинні навчити дітей шанувати результати праці народних майстрів, помічати головні й найбільш характерні ознаки виробів дибинецьких гончарів. І особливо цінними для здійснення цієї роботи є ігри.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання виховання та навчання дитини у грі здавна привертало до себе увагу не тільки психологів і педагогів, а й філософів, етнографів, мистецтвознавців. До цієї теми зверталися: Л. Виготський, Норберт Вінер, А. Макаренко, Є. Тихеева, Г. Плеханов, І. Сеченов, К. Ушинський, Н. Крупська, В. Сухомлинський, Карл Грос, Н. Михайленко, В. Мазний. Софія Русова теж великого значення в теорії і практиці дошкільного виховання надавала грі як одному з виявів соціального інстинкту дітей.

У педагогічному процесі дитячого садка гра є засобом виховання, формою організації навчання (дидактична гра), виховання, методом і прийомом навчання дітей (Н. Мчедлідзе). Сучасні психолого-педагогічні дослідження гри характеризуються зближенням поглядів на неї як на провідну діяльність дітей, аналізом її виховних можливостей і засобів їх актуалізації. На цих проблемах зосереджувався Л. Виготський і вчені, які репрезентують його школу – О. Запорожець, Д. Ельконін, О. Усова та ін. Вони переконували, що виховний потенціал гри може бути реалізованим тільки за умови спрямування її дорослими. Цю точку зору розвинуто в працях французького психолога А. Валлона, її підтримували також представники педагогічної науки: Р. Пфютце, І. Хоппе, Л. Шройтер (Німеччина), Д. Ковач, О. Ваг, П. Баконі (Угорщина), Л. Белінова (Чехія), Е. Петрова, С. Аврамова (Болгарія) та ін. [*Поніманська, 2004 : с.142-143*].

У педагогічній літературі розуміння гри як відображення дійсного життя вперше було висловлено великим педагогом К. Ушинським. Навколишнє оточення, говорить він, має сильний вплив на гру, вона дає для неї матеріал набагато різноманітніший того, який пропонується іграшковою лавкою [*Ушинський, 2006*]. К. Ушинський доводить, що зміст гри впливає на формування особистості дитини. У створенні теорії гри особливо велика роль Н. Крупської. Вона вважає гру потребою організму, що росте і пояснює це двома факторами: прагнення дитини пізнавати навколишнє життя і властивою йому активністю. Гра для дошкільників – спосіб пізнання навколишнього.

Особливості дидактичних ігор та їх впливу на розвиток дитини свого часу досліджували Є. Тихеева (ігри з дидактичною лялькою, іншими іграшками, з предметами побуту, природним матеріалом, ігри для мовленнєвого розвитку) [*Поніманська, 2004: с. 166*]. А. Макаренко дав глибокий аналіз психології гри, показав, що гра – осмислена діяльність, а радість гри – радість творча, радість перемоги. Один із найвизначніших вітчизняних педагогів В. Сухомлинський писав, що духовне життя дитини

повноцінним буде лише тоді, коли вона живе у світі гри, казки, музики, фантазії, творчості. Без цього вона – засушена квітка.

З практики відомо, що найбільше дітей цікавлять ігри, у яких вони відтворюють суспільні відносини і працю дорослих. Так, у селі Дибинці Богуславського району дітям подобається відтворювати в грі працю гончарів, а також гратися їхніми виробами.

На даний час виготовленням виробів із дибинецької глини, які дуже подобаються дітям дошкільного віку, займається Тетяна Тарасенко та Іван Загородній. Їхні вироби мають характерні особливості. Але, на превеликий жаль, у майстрів немає послідовників, продовжувачів справи. Тому надзвичайно актуальним завданням є ознайомлення дітей з дибинецькою керамікою та виховання бажання продовжувати справу майстрів.

Дослідженнями особливостей дибинецької кераміки та впровадженням мистецтва дибинецьких майстрів у педагогічний процес у наш час ніхто не займається, що й стало приводом для написання статті.

Мета написання статті – на основі аналізу психолого-педагогічної літератури та результатів власного дослідження визначити особливості та педагогічні умови ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з виробами дибинецьких майстрів у грі, тому що гра в дошкільному віці посідає особливе місце в їхньому житті, саме в процесі гри дитина набагато швидше запам'ятовує слова, віршики, предмети, ніж за умов не ігрового вивчення того самого матеріалу.

Виклад основного матеріалу. У селі Дибинці Богуславського району Київської області надзвичайно сприятливі умови для використання в педагогічному процесі виробів із глини місцевих майстрів. Мистецтво глиняної кераміки нараховує не одне тисячоліття. Для розквіту цієї галузі необхідна спеціальна глина та умілі руки майстрів, які з покоління в покоління передають традиції підготовки глини та подальшого використання її у своїх роботах. У наш час, на жаль, залишилося лише декілька майстрів які знають секрети майстерності. Це Тетяна Тарасенко та 78-річний Іван Загородній.

ВИДИ ДИБИНЕЦЬКОЇ КЕРАМІКИ	ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ
горщики (полив'яні, неполив'яні)	без розпису; з розписом
кришки до горщиків	без розпису; з розписом; рельєфний орнамент
миски (полив'яні)	без розпису
макітри	з розписом
кришки до макітрів (полив'яні, неполив'яні)	без розпису; з розписом
чашки (не полив'яні)	без розпису
підвазонники (полив'яні, неполив'яні)	з розписом
вази (неполив'яні)	без розпису; рельєфний рослинний орнамент
скульптурна пластика (неполив'яна)	без розпису

Характерними особливостями виробів є різноманітність кольорової гама та особливості розпису виробів.

Найкраще знайомити дітей із цими виробами в іграх.

Гра – найбільш доступний для дітей вид діяльності, спосіб переробки отриманих з навколишнього світу вражень, знань. У грі яскраво проявляються особливості мислення та уяви дитини, її емоційність, активність.

Гра є цінним засобом ознайомлення дітей з образотворчою діяльністю. У ході ігор розвивається мова, збагачується їхній словник, закріплюється вміння граматично правильно будувати речення, дошкільники запам'ятовують багато нових слів, які позначають назви глиняних виробів.

Гра є провідною діяльністю дошкільника, засобом його всебічного розвитку, важливим методом виховання. Дитяча гра – це діяльність, спрямована на орієнтування в предметній дійсності, у якій дитина відображає враження від їх пізнання. Мати дитинство – це передусім мати право на розвиток власної ігрової діяльності, яка є важливою складовою дитячої субкультури. Водночас гра є могутнім виховним засобом, у ній, за словами К. Ушинського, реалізується потреба людської природи [Поніманська, 2004 : с. 140].

У системі навчання і виховання дошкільників активно використовуються дидактичні – навчальні ігри, які максимально розвивають інтелектуальний потенціал у пізнанні світу і себе, спостережливість, уяву, пам'ять, мислення, мовлення, сенсорні орієнтації дітей у розмірах, формах, кольорах. Дидактична гра спрямована на формування в дитини потреби в знаннях, активного інтересу до того, що може стати їх новим джерелом, а саме до виробів народних майстрів, удосконалення пізнавальних умінь і навичок. Як ігровий навчальний метод, дидактична гра пропонується у двох видах:

1) власне дидактична гра. Ґрунтується на самонавчанні та самоорганізації дітей;

2) гра-заняття (гра-вправа). Провідна роль у ній належить вихователю, який є її організатором.

Основним стимулом, мотивом виконання дидактичного завдання є не пряма вказівка вихователя чи бажання дітей чогось навчитися, а природне прагнення до гри, бажання досягти ігрової мети, запам'ятати більшу кількість назв виробів із глини. Саме це спонукає дошкільників до розумової активності, якої вимагають умови і правила гри. Так у старшому дошкільному віці на основі ігрових інтересів виникають і розвиваються інтелектуальні [Поніманська, 2004 : с.165].

Розвиток сенсорних здібностей у дидактичній грі з використанням дибинецьких іграшок відбувається разом із розвитком логічного мислення і вміння виражати думки словами, адже для розв'язання ігрового завдання

дитині доводиться знаходити характерні ознаки предметів і явищ, порівнювати, групувати, класифікувати їх, робити висновки, узагальнення. Виконання цікавих ігрових дій і правил сприяє розвитку спостережливості, довільної уваги, швидкого і тривкого запам'ятовування.

Виконуючи під час гри ігрове завдання, діти виявляють активність, бажання і потребу розв'язати його. Як і дидактичні, ігрові завдання можуть бути найрізноманітнішими. Наприклад, під час гри в лото завдання полягає в тому, щоб першому закрити всі клітинки великої картки, де зображені дибинецькі глиняні вироби; у грі «Чарівний мішечок» дитина повинна навпамацки визначити предмети дибинецької кераміки і назвати їх. Дидактичні та ігрові завдання відображають взаємозв'язок навчання і гри [Поніманська, 2004 : с.166].

Поширеною є класифікація дидактичних ігор за характером матеріалу, згідно з якою виокремлюють:

1. Ігри з предметами. У таких іграх використовують дидактичні іграшки, реальні предмети дибинецької кераміки. Поширені вони в народній педагогіці, яка, враховуючи потребу дитини у пізнанні предметів, створила предмети побуту, в основному посуд. Керамічні іграшки використовують для закріплення знань про властивості та якості предметів (розмір, кількість, колір, форму). У процесі ігрових дій (роз'єднання, з'єднання, зняття, нанизування та ін.) за певними правилами дитина освоює спосіб розв'язання дидактичного завдання.

Під час ігор із предметами та іграшками з дибинецької глини діти ознайомлюються з їх властивостями та ознаками, порівнюють, класифікують їх. Поступово їхня ігрова діяльність ускладнюється, вони починають вирізняти, об'єднувати предмети за однією ознакою (кольором, формою, призначенням), що сприяє розвитку логічного мислення. Дітей усе більше ваблять завдання, що вимагають усвідомленого запам'ятовування кількості та розташування предметів, зобов'язують до пошуку відсутньої іграшки тощо. У цьому процесі дошкільники збагачують знання про матеріал, із якого виготовляють іграшки. Ігри з глиною також можна організовувати під час прогулянок. Вони сприяють закріпленню знань про властивості глини, формуванню і розвитку мислинневих процесів (аналізу, синтезу, класифікації), вихованню бережливого ставлення до природи.

2. Настільно-друковані ігри. Вони передбачають дії не з предметами, а з їх зображеннями. Можна запропонувати дітям ігри з картинками, на яких зображені глиняні вироби як дибинецьких майстрів, так і майстрів інших регіонів (опішнянських, косівських, димківських, філімонівських). Найчастіше вони зорієнтовані на розв'язання таких ігрових завдань: добір картинок за схожістю (деякі види лото, парні картинки), карток-картинок під час чергового ходу (доміно), складання цілого із частин (розрізні картинки, кубики) тощо. Завдяки таким діям діти уточнюють свої

уявлення, систематизують знання про навколишній світ, розвивають розумові процеси та операції, просторові орієнтації, кмітливість, увагу, формують організаторські вміння.

3. Словесні ігри. Вони є найскладнішими, оскільки змушують дітей оперувати уявленнями, мислити про речі, з якими на той час вони не діють, використовувати набуті знання у нових ситуаціях і зв'язках. У старшому дошкільному віці словесні ігри розвивають самостійність мислення, активізують розумову діяльність дітей. Як правило, дошкільникам доводиться описувати предмети, відгадувати їх за описом, за ознаками схожості та відмінності, групувати за властивостями, знаходити алогізми в судженнях, вигадувати власні розповіді. Дітям пропонують такі ігри, як «Знайди за описом», «Магазин сувенірів», «Опиши предмет» та інші.

Класифікація ігор за матеріалом наголошує на їх спрямованості на навчання, пізнавальну діяльність, але вона лише поверхово розкриває основи дидактичної гри: особливості ігрової діяльності дітей, ігрових завдань, ігрових дій і правил, організацію життя дітей, керівництво вихователя. Цій меті підпорядкована класифікація дидактичних ігор, запропонована О. Сорокіною, за якою виокремлюють:

1) ігри-подорожі. Відображають реальні факти і події через незвичайне: просте – через загадкове, складне – через переборне, необхідне – через цікаве. Вони покликані посилити враження, надати пізнавального змісту, казкової незвичайності, звернути увагу дітей на те, що існує поряд, але вони цього не помічають. Це може бути подорож у намічене місце, подолання простору і часу, подорож думки, уяви тощо. Дітям пропонують здійснити уявну подорож до майстрів «У гості до гончара», «Подорож до бабусиної світлиці» тощо.

2) ігри-доручення. Ігрове завдання та ігрові дії в них ґрунтуються на пропозиції що-небудь зробити: «Збери у кошик усі глиняні іграшки», «Дістань із мішечка вироби круглої форми» та ін.;

3) ігри-припущення. Їх ігрове завдання виражене в назвах: «Що було б...?», «Що б я зробив, якби...?» та ін. Вони спонукають дітей до осмислення наступної дії, що потребує вміння зіставляти знання з обставинами або запропонованими умовами, установлювати причинні зв'язки, активної роботи уяви, наприклад, «Що б я виліпив, якби був гончарем», «Як би я розмалював мисочку для мами» та подібні;

4) ігри-загадки. Розвивають здатність до аналізу, узагальнення, формують уміння розмірковувати, робити висновки. Пропонуємо дітям загадки про глину та предмети, виготовлені з неї. Діти старшого дошкільного віку самі можуть складати подібні описи – загадки;

5) ігри-бесіди. Основою їх є спілкування вихователя з дітьми, дітей між собою, яке постає як ігрове навчання та ігрова діяльність. Цінність таких ігор полягає в активізації емоційно-розумових процесів (єдності слова, дії, думки, уяви дітей), у вихованні вміння слухати і чути запитання

вихователя, запитання і відповіді дітей, уміння зосереджувати увагу на змісті розмови, висловлювати судження. Під час таких ігор дітям можна запропонувати відтворити розмову майстрів, які оздоблюють керамічні вироби.

Функціонально всі види дидактичних ігор зорієнтовані на те, щоб навчати і розвивати дітей через ігровий задум. Ця їхня автодидактична властивість зумовлює особливості роботи педагога щодо використання ігрових прийомів у розвитку дитини [*Поніманська, 2004 : с.166-167*].

Висновки. Отже, використання дидактичних ігор («Порівняй предмети», «Ланцюжок дій», «Опиши схему», «Чарівні будиночки», «Чого на світі не буває?», «Що об'єднує?», «Назви властивість») в ознайомленні дітей з виробами дибинецьких майстрів є ефективним видом навчання дітей.

У процесі ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з виробами дибинецьких майстрів педагогам також доцільно використовувати різноманітні дидактичні методи та прийоми навчання: упровадження комплексу дидактичних ігор на тематику народних промислів, а саме виробів керамістів рідного краю в педагогічний процес; використання пошукових ситуацій; допитливих запитань; розгадування кросвордів про керамічний посуд; ускладнення правил гри та введення варіантів; упровадження різноманітних ігор із використанням глиняного посуду; оформлення альбомів на тематику посуду та розгляд ілюстрацій; тематичні екскурсії; відвідування занять з майстер-класу по ліпленню із глини; широке використання глиняного посуду в ознайомленні дітей саме через гру; бесіди з дітьми; проведення свят та розваг з долученням художнього та наочного матеріалу про народний промисел; обов'язкове залучення батьків до організації занять ліпкою вдома та участь їх у заходах дошкільного закладу.

За бажанням діти можуть ліпити посуд індивідуально і колективно, створювати сервізи, виставки кераміки, проведення свят, виготовляти сувеніри, подарунки, побутові прикраси. Важливо тільки надихнути їх на самостійні пошуки, дослідження та експериментування [*Сухорукова, 2014: с. 262*].

Для вихователя результатом гри є рівень засвоєння дітьми знань, їхній успіх у розумовій діяльності, налагодженні гармонійних взаємин, засвоєння знань та збагачення словника дітей. Саме тому, як основний напрямок роботи з дітьми старшого дошкільного віку по ознайомленню з виробами дибинецьких майстрів, ми виділяємо використання ігор.

Подальшу перспективу ми вбачаємо у висвітленні особливостей ознайомлення дітей дошкільного віку з виробами дибинецьких майстрів засобами художньої літератури.

ЛІТЕРАТУРА

- Поніманська, 2004* – Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Академвидав, 2004. – 455 с.
- Сухорукова, 2014* – Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник. – 3-тє вид., переробл. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. – 376 с.: іл.
- Ушинський, 2006* – Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання.// Педагогіка : хрестоматія / уклад. : А. І. Кузмінський, В. Л. Омеляненко – К.: Знання-Прес, 2006. – 700 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
- <http://www.ukrreferat.com> – Українські реферати. Творчий доробок майстрів народного мистецтва в контексті відродження осередків народних промислів Богуславщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrreferat.com>.
- <http://ua-referat.com> – Психологічна сутність гри дошкільника [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-referat.com>.

REFERENCES

- Ponimanska, 2004* – Ponimanska T. I. Doshkilna pedahohika : navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchuyk navchalnykh zakladiv. – K. : Akademvydav, 2004. – 455 s.
- Sukhorukova, 2014* – Sukhorukova H. V., Dronova O. O., Holota N. M., Yantsur L. A. Obrazotvorche mystetstvo z metodykoiu vykladannia v doshkilnomu navchalnomu zakladi : pidruchnyk. – 3-tie vyd., pererobl. – K. : Vydavnychiy Dim «Slovo», 2014. – 376 s. : il.
- Ushynskiy, 2006* – Ushynskiy K. D. Liudyna yak predmet vykhovannia.// Pedahohika : khrestomatiia / uklad. : A. I. Kuzminskiy, V. L. Omelianenko – K.: Znannia-Pres, 2006.- 700 s. – (Navchalno-metodychnyi kompleks z pedahohiky).
- <http://www.ukrreferat.com> – Ukrainski referaty. Tvorchiy dorobok maistriv narodnoho mystetstva v konteksti vidrozhennia oseredkiv narodnykh promysliv Bohuslavshchyny [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.ukrreferat.com>
- <http://ua-referat.com> – Psykholohichna sutnist hry doshkilnyka [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://ua-referat.com>

Надійшла до друку 12.03.2015 року

УДК 1:37:004.775

Мирослав Бак

**ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ПРЕДМЕТ
ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ**

У статті аналізуються моделі та напрями модернізації освіти в контексті її інформатизації; автор зосереджує увагу на концепціях західних та вітчизняних учених; підкреслюється, що зіставлення реалій постіндустріального суспільства у формі освіти і філософських концепцій постмодернізму виявляє взаємозв'язок, адекватність між розвитком інформаційних технологій і становленням постмодерністського світогляду та освіти; стан двох знакових для постсучасної епохи феноменів – інформатизації суспільства та постмодернізму можна визначити, як синергетичну взаємодію, що дає резонанс у всіх сферах культури, у тому числі й в освіті. Автор звертає увагу на інформацію, яка стала стратегічною сировиною у науково-технічному сприйнятті України, яка проголосила стратегічну мету – вступ до Євросоюзу і визначила головне завдання створити ефективну і конкурентоспроможну економіку, яка буде опиратися на науку. Створювати умови для виконання завдань щодо переходу економіки, де основою є інформація, яка є ключем у суспільстві освіти та знання. Найголовнішим завданням для нашої держави є зміна стратегічного розвитку сучасної економіки та освіти.

Ключові слова: людина, освіта, культура, інформатизація, модернізація.